

Poročilo o incidentih s sovražnim nagibom na Paradi ponosa 2024

PRVA ELEKTRONSKA IZDAJA
LJUBLJANA, DRUŠTVO PARADA PONOSA, 2024
PUBLIKACIJA JE BREZPLAČNA.

IMPRESUM:

AVTORICA: EVA GRAČANIN

ODGOVORNA UREDNICA: SIMONA MURŠEC

OBLIKOVANJE: ŠPELA STERGAR

POROČILO IN IZDAJO POROČILA JE FINANČNO PODPRL PROGRAM Impact 4 Values
Evropske Unije

KATALOŽNI ZAPIS O PUBLIKACIJI (CIP) PRIPRAVILI V NARODNI IN UNIVERZITETNI
KNJIŽNICI V LJUBLJANI

COBISS.SI-ID 217169411

ISBN 978-961-95416-6-1 (PDF)

**IMPACT
4VALUES**

Sofinancira
Evropska unija

**LJUB
ANA
PRIDE**

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Kazalo vsebine

1. Uvod.....	6
2. Začetki in namen parade ponosa.....	8
3. Festival Parada ponosa 2024.....	9
4. Nasilje nad osebami LGBTIQ+.....	10
5. Zagotavljanje varnosti na Paradi ponosa 2024 – paradni dan, 15. junij 2024....	12
5.1. Varne osebe in mobilna točka policije.....	13
5.2. Dostop do podpornih informacij in nasvetov.....	14
6. Poročila o nasilnih incidentih s sovražnim nagibom.....	15
6.1. Domnevne_i storilke_ci incidentov.....	18
6.2. Podatki o osebah, ki so bile tarče in priče incidentov.....	20
6.3. Obveščanje policije o incidentih.....	20
6.4. Opis treh incidentov, pri katerih je bila podana prijava na policijo.....	21
6.4.1. Poskus odtujitve transparenta in grožnje.....	21
6.4.2. Nadlegovanje.....	21
6.4.3. Odtujitev mavrične zastave.....	22
6.5. Poročani incidenti – paradni dan, 15. junij 2024.....	22
6.5.1. Poročani incidenti – Paradno mesto.....	24
7. Zaključek.....	25
8. Viri.....	27

Poročilo o incidentih s sovražnim nagibom
na Paradi ponosa 2024

1. Uvod

Pričujoče poročilo je nastalo v sklopu projekta z naslovom »Varno na Parado«, ki je sofinanciran iz programa Impact4Values¹. Njegov namen je dvojen, in sicer opisati in v kontekst umestiti:

- incidente s sovražnim nagibom², ki so se zgodili pred, med in po festivalu Parada ponosa 2024 s poudarkom na incidentih, ki so se zgodili na paradni dan, 15. junija 2024, ter
- načine, s katerimi so se organizatorke_ji festivala v sodelovanju s Policijo, spoprijele_i s tovrstnimi nasilnimi incidenti.

Pri Društvu Parada ponosa, kot dolgoletnemu organizatorju parade ponosa v Ljubljani, so namreč pred, med in po festivalu Parada ponosa leta 2023 zaznale_i in zabeležile_i večje število incidentov s sovražnim nagibom, ki temelji na homofobiji, bifobiji in transfobiji. Tovrstni incidenti celotni populaciji LGBTIQ+ sporočajo, da ni zaželeno, zato nikoli niso uperjeni le proti posameznici_ku, v tem primeru proti posameznim udeleženkam_cam festivala.

V izjavi za javnost³ iz leta 2023, ki jo je podprlo deset organizacij LGBTIQ+ in organizacij za človekove pravice, so organizatorke_ji med drugim zapisale, da so bile vse osebe, ki so se parade udeležile »tarča groženj, sovražnega govora, zastrašujočega nasilja in napadov«. Dodale_i so, da so bile tarča nasilja »tudi druge organizacije in prostori LGBTIQ+ ter lokal Pritličje«. Neznane_i storilke_ci so se izživljale_i nad ukradenimi mavričnimi zastavami, jih sežigale_i in posnetke uničevanja objavljale_i na družbenih omrežjih. Nadalje so domnevne_i storilke_ci udeleženke_ce kulturno-političnega programa paradnega dne na Kongresnem trgu obmetavale_i z jajci. Eden od domnevnih storilcev je to dejanje posnel in posnetek objavil na družbenem omrežju, pri čemer so njegovi podpornice_ki ploskale_i in pisale_i o tem, na kakšne načine vse bi udeleženke_ce parade ponosa pobile_i.

Organizatorke_ji so se na medije in javnosti obrnile_i zaradi, kot so zapisale_i, zaprepanosti nad povsem neprimernim ravnanjem policije in globokega razočaranja, saj, razen redkih izjem⁴, nasilja niti tri dni po dogodkih ni obsodil skoraj nihče s političnega vrha. Pojasnile_i so, da policija ni dovolj zaščitila napadenih oseb, ni bil podpora, osebe, ki so bile tarča nasilja, je odvrčala od prijav. Hkrati ni popisala, pridržala ali preganjala domnevnih storilk_cev incidentov s sovražnim nagibom.

Zaradi opisanih nasilnih incidentov, umanjkanja ali neustreznega odziva pristojnih organov sta Društvo Parada ponosa in Policija aktivneje pristopila k izgradnji medsebojnega zaupanja in sodelovanja. To je še posebej pomembno, saj je policija v preteklosti na podlagi homofobnih zakonskih določb preganjala osebe LGBTIQ+⁵, različne raziskave pa še vedno kažejo, da osebe LGBTIQ+ pogosto ne prijavljajo incidentov s sovražnim nagibom, čeprav jih pogosto izkušajo.

Poročilo zajema tudi kratko zgodovino parade ponosa v Sloveniji in ZDA, kjer se je zgodila prva parada ponosa, in kratek povzetek nekaterih izsledkov zadnje vseevropske raziskave Raziskava EU o LGBTIQ III, ki jo je izvedla Agencija EU za temeljne pravice leta 2023.

¹ Impact4Values je slovensko-hrvaški program krepitve nevladnih organizacij, ki s svojimi aktivnostmi promovirajo in ščitijo evropske vrednote. Program nudi finančno podporo in usposabljanja manjšim organizacijam, da bi lahko te bolje prispevale k zaščiti, promociji in dvigu ozaveščenosti o temeljnih pravicah in vrednotah EU. Več o programu je dostopno na <https://www.cnvos.si/impact4values/o-programu/>

² Incident s sovražnim nagibom ni pravni termin. V poročilu je uporabljen kot krovni termin, ki zajema kazniva dejanja, prekrške in druga družbeno nezaželena dejanja, katerih nagib je utemeljen z vnaprej oblikovanimi negativnimi mnenji, stereotipnimi predpostavkami, nestrpnostjo ali sovraštvom, usmerjenimi v določeno družbeno skupino, ki ima skupne značilnosti, kot so: spol, narodnost, rasa ali etnično poreklo, jezik, vera ali prepričanje, invalidnost, starost, spolna usmerjenost, spolna identiteta in spolni izraz, družbeni položaj, premoženjsko stanje, izobrazba ali katera koli druga osebna okoliščina ali presek osebnih okoliščin.

³ Izjava za javnost z opisom odziva pristojnih organov je v celoti dostopna na: <https://ljubljanapride.org/parado-ponosa-2023-je-zal-zaznamovalo-nasilje-kaksni-so-odzivi-institucij/>

⁴ Nasilje je med govorom na paradi ponosa obsodila predsednica Republike Slovenije Nataša Pirc Musar, kasneje tudi predsednica Državnega zbora Republike Slovenije Urška Klakočar Zupančič.

⁵ V jugoslovanskem kazenskem zakoniku iz leta 1951 in 1959 je bilo inkriminirano »protinaravno nečistovanje med osebami moškega spola«. Razsežnosti uporabe in tudi zlorabe 186. člena Kazenskega zakonika Socialistične federativne republike Jugoslavije niso natančno raziskave. Kazenski zakonik Socialistične Republike Slovenije iz leta 1977 tega dejanja ni več vseboval.

2. Začetki in namen parade ponosa⁶

Organizirana skupnost LGBTIQ+⁷ v Sloveniji za prvo parado ponosa šteje protestni shod iz leta 2001 s sloganom »Obveznica mimo nestrpnosti – pohod proti homofobiji«. Shod so aktivisti_ke organizirale_i zaradi neodzivnosti prisojnih organov ob homofobnem izpadu redarja v ljubljanskem lokalu Galerija, ki se je nahajal v Mestni galeriji Mestne občine Ljubljana. Redar je pesnika Braneta Mozetiča in Jeana Paula Daousta na vhodu v lokal odslovil z besedami, da »naj se že navadimo da lokal ni več za tako vrsto ljudi«.

Aktivisti_ke so po incidentu zahtevale_i, da se pristojni organi odzovejo na nestrpnost. Organizirale_i so t. i. protestno pitje mineralne vode, ki je potekalo nekaj naslednjih petkov. Protestnice_ki so v omenjenem ljubljanskem lokalu naročile_i le mineralno vodo, zasedle_i čim več prostih miz, s pitjem izjemno zavlačevale_i in tako zmanjševale_i dobiček lastniku.

Kljub pričakovanjem pristojni organi dejanja niso obsodili ali ukrepali, zato so aktivistke_i organizirale_i omenjeni protestni shod. S časoma si je prislužil naziv prva parada ponosa v Slovenji. Organizirana skupnost LGBTIQ+ namreč od takrat vsako leto, običajno junija, organizira parado ponosa Ljubljani. MKC Maribor od leta 2019 vsako drugo leto organizira parado ponosa v Mariboru, med leti 2020 in 2022 pa je Koroška Pride organizirala parado ponosa v Slovenj Gradcu.

Od leta 2009 Parado ponosa v Ljubljani, ki se je v zadnjih letih razvila v kulturno-politični festival mednarodnih razsežnosti, organizira Društvo Parada ponosa. Parada ponosa je festival kulture LGBTIQ+ z izrazito politično noto. Zaključni se z vsakoletno Parado ponosa, ki je protestni pohod po Ljubljani, javna predstavitev političnih zahtev organizirane skupnosti LGBTIQ+ v Sloveniji, javna manifestacija, namenjena preboju molka, uporabi proti potiskanju raznolikih spolnih usmerjenosti, spolnih identitet in spolnih izrazov med štiri stene, zasedbi javnega prostora, predstavitvi življenja in dela populacije LGBTIQ+, promociji človekovih pravic, enakih možnosti in svobodi izbire.

Korenine parad ponosa po vsem svetu segajo v New York v leto 1969. Osemindvajsetega junija 1969 ob 1.20 uri zjutraj je namreč newyorška policija izvedla racijo v lokalu Stonewall Inn, ki je takrat veljal za zbirališče gejev, lezbijk in transspolnih oseb, predvsem nebelih transspolnih oseb. Obiskovalke_ci in osebje so bile_i racij vajene_i, vendar so se ob tokratni odločile_i upreti. Po

spletu okoliščin in vidnem policijskem nasilju je upor obiskovalk_cev Stonewall Inna podprla množica, ki se je začela zbirati pred lokalom.

Upori v Stonewall Innu veljajo za začetek modernega gibanja predvsem za pravice gejev in lezbijk v zahodnem svetu, čeprav se je veliko dogajalo in razvijalo že pred temi dogodki. Parade ponosa skoraj po vsem svetu veljajo za kazalnik (ne) spoštovanja pravic oseb LGBTIQ+ v družbi. Parada ponosa je namreč udeležanje svobode govora ter pravice do zbiranja in združevanja.

3. Festival Parada ponosa 2024

Štiriindvajseti festival Parada ponosa je pod sloganom »Pogled nazaj, korak naprej« potekal od 8. do 15. junija 2024 na različnih lokacijah v Ljubljani.⁸ Združeval je osemnajst ozaveščevalnih, izobraževalnih, kulturnih, družabnih in drugih dogodkov. Paradni dan, vrhunec in zaključni dogodek festivala, je potekal 15. junija. Vključeval je tri dogodke: Paradno mesto na Kongresnem trgu, paradno povorko, ki se je vila od AKC Metelkova mesto do Kongresnega trga, in zaključno zabavo (t. i. after party) v AKC Metelkova mesto, ki se je končala v nedeljo, 16. junija 2024, ob 5. uri zjutraj. Po podatkih organizatork_jev se je paradnega dne udeležilo okrog pet tisoč ljudi, paradne povorke pa okrog tri tisoč in pol.

Politično sporočilo⁹ se je v skladu s sloganom »Pogled nazaj, korak naprej« osredotočalo na štiri desetletja organizirane skupnosti LGBTIQ+ v Sloveniji, na, kot so zapisale_organizatorke_ji »40 let počasnih, a vztrajnih dosežkov«. Kljub temu zavzemanje za človekove pravice oseb LGBTIQ+ še ni končano.

Osebe LGBTIQ+ se še vedno spoprijemajo z diskriminacijo, nasiljem in nesprejemanjem na mnogih področjih vsakdanjega življenja.

⁶ Povzeto po zapisu na spletni strani Društva Parada ponosa <https://ljubljanapride.org/festival-parada-ponosa/> in zapisu na Narobe blogu z dne 11. junij 2020 z naslovom »Mesec Parade ponosa« avtorice Eve Gračanin: <https://narobe.si/mesec-parade-ponosa>.

⁷ Organizirana skupnost LGBTIQ+ je skupek različnih organizacij, (ne)formalnih skupin, pobud in posameznikov, ki se organizirajo z namenom delovanja v dobrobit oseb LGBTIQ+.

⁸ Več o programu festivala Parada ponosa na spletni strani Društva Parada ponosa <https://ljubljanapridefestival.org/festival-parada-ponosa-2024/>.

⁹ Politično sporočilo je v celoti dostopno na <https://ljubljanapridefestival.org/festival-parada-ponosa-2024/#Politicno-sporocilo-2024>

Organizatorke_ji so v političnem sporočilu izpostavile številna izmed teh področij:

- lezbični pari še vedno nimajo dostopa do oploditve z biomedicinsko pomočjo;
- interspolni dojenčki in otroci so izpostavljeni nenujnim, kozmetičnim operacijam, s katerimi se "popravlja" njihove genitalije, s tem pa se jih zaznamuje za celo življenje;
- osebe LGBTIQ+ v institucionalni oskrbi pogosto doživljajo nasilje in diskriminacijo, med njimi prosilke_ci LGBTIQ+ za mednarodno zaščito, transspolne ženske, ki jim je onemogočen dostop do varnih hiš, ali pa tiste, ki so nameščene v zavode za prestajanje kazni zapora za moške; osebe LGBTIQ+ se v psihiatričnih ustanovah lahko srečujejo s konverzivnimi terapijami;
- otroci in mladostnice_ki LGBTIQ+ v šolah doživljajo medvrstniško nasilje in druge pritiske;
- transspolni otroci v šolah nimajo vedno dostopa do njihovi spolni identiteti ustreznih sanitarij in slačilnic.

Parade ponosa v Sloveniji tako niso namenjene le praznovanju preteklih dosežkov na področju spoštovanja človekovih pravic oseb LGBTIQ+ in obeleževanju preteklih, zdaj že zgodovinskih bojev, ampak tudi zavzemanju za človekove pravice na področjih, kjer te še niso izborjene.

4. Nasilje nad osebami LGBTIQ+

Raziskava EU o LGBTIQ III¹⁰, ki jo je izvedla Agencija EU za temeljne pravice, temelji nadveh preteklih raziskavah o življenju oseb LGBTIQ, in sicer iz leta 2012 in leta 2019. Podatki kažejo na počasen in postopen napredek pri spoštovanju človekovih pravic oseb LGBTIQ. Diskriminacija pa kljub postopnemu zmanjševanju ostaja na visoki ravni.

Podatki iz raziskave kažejo, da je 8 % oseb LGBTIQ+ iz Slovenije, ki so sodelovale pri raziskavi, poročalo, da so bile v obdobju petih letih pred raziskavo vsaj enkrat napadene zaradi svoje spolne usmerjenosti, spolne identitete, spolnega izraza ali spolnih značilnosti. Povprečje v EU je 13 %. Trije odstotki respondentk_ov LGBTIQ+ so poročali, da so bili napadeni v letu pred izvedbo raziskave, povprečje v EU je 5 %. O izkušnji z nadlegovanjem v letu pred raziskavo pa je poročilo 45 % respondentk_ov LGBTIQ+, povprečje v EU je 54 %.

Podatki o številu napadov se morda na prvi pogled zdijo nizki, morda komu celo zanemarljivi. Pri interpretaciji podatkov je zato ključno, da upoštevamo, da

- osebe LGBTIQ+ poročajo o napadih, ki so se zgodili zaradi njihove osebne okoliščine spolne usmerjenosti, spolne identitete, spolnega izraza ali spolnih značilnosti;
- kar lahko negativno vpliva na počutje, duševno zdravje in družbeno udejstvovanje oseb LGBTIQ+ ter
- v Sloveniji stremimo k udejanjanju ničelne strpnosti do kakršnegakoli nasilja.

Deset odstotkov respondentk_ov iz Slovenije je poročalo, da so fizično ali spolno nasilje prijavile_i policiji. Povprečje v EU je 11 %. Primerjava s podatkom iz Raziskave EU o LGBTI II iz leta 2019 kaže, da se je odstotek respondentk_vo, ki poročajo o prijavi nasilja policiji, povečal za sedem odstotnih točk, s 3 % na 10 %. Višji odstotek prijav nasilja policiji bi lahko bil začetek pozitivnega trenda, kar pa zahteva kontinuirano in sistematično sodelovanje med Policijo ter organizacijami in skupinami LGBTIQ+.

Izkušnje kažejo, da se število in intenzivnost incidentov s sovražnim nagibom, uperjenim proti osebam LGBTIQ in s tem populaciji LGBTIQ+ kot celoti, poveča v času dogodkov, ki povečujejo vidnost oseb LGBTIQ, kot je npr. parada ponosa.

¹⁰ Na spletni vprašalnik, ki je bil dostopen med junijem 2023 in avgustom 2023, so odgovarjale osebe, stare 15 let ali več, ki se samoopredeljujejo kot lezbijke, geji, biseksualne, aseksualne, panseksualne, transspolne, nebinarne, spolno raznolike in interspolne osebe (osebe LGBTIQ). Vprašalnik je izpolnilo 100.577 oseb LGBTIQ+ iz 27 držav članic EU, in držav kandidatk za članstvo v EU, in sicer Albanije, Severne Makedonije in Srbije. V Sloveniji je vprašalnik izpolnilo 633 oseb LGBTI. Raziskava je v celoti dostopna na: <https://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/data-and-maps/2024/eu-lgbtqi-survey-iii>

5. Zagotavljanje varnosti na Paradi ponosa 2024 – paradni dan, 15. junij 2024

V luči večjega števila in intenzivnosti incidentov s sovražnim nagibom pred, med in po festivalu Parada ponosa leta 2023 je Društvo Parada ponosa intenzivneje sodelovalo s Policijo. Dogovori o sodelovanju na letošnjem paradnem dnevu med obema akterjema so se oblikovali na več srečanjih, na katerih so sodelovali različni deležniki znotraj policije, vključno z njenim vodstvom.

Hkrati je društvo za najbolj izpostavljen in najmnožičneje obiskan paradni dan (15. junij 2024) organiziralo in tudi v sodelovanju s policijo usposobilo skupino sedmih varnih oseb, povečalo število varnostnic_kov z 20 na 30¹¹ in dodatno usposobljenih rediteljic_ev z 20 na skoraj 40¹², vzpostavilo spletni obrazec za poročanje o nasilnih incidentih s sovražnim nagibom, ki temelji na homofobiji, bifobiji ali transfobiji, ter pripravilo nabor informacij o zaščitnem vedênju udeleženk_cev paradne dne.

Policija je povečala število policistk_ov, ki so na različne načine zagotavljale_i varnost udeleženk_cev, obvladovale_i tveganja in se odzivale_i na incidente s sovražnim nagibom. Vzpostavila je mobilno točko za prijavo incidentov s sovražnim nagibom, ki temelji na homofobiji, bifobiji ali transfobiji, in neposredno komunikacijo z Društvom Parada ponosa na paradnem dnevu.

Ocenjujemo, da je bilo sodelovanje med Društvom Parada ponosa in Policijo ustrežnejše in učinkovitejše kot v času paradne dne leta 2023. Zaznavamo, da bi policisti_ke na terenu lahko izrazile_i večje razumevanje za obteževalne okoliščine. Kot primer navajamo 20. člen Zakona o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/06 in 139/20), ki med drugim določa višjo globo za nasilno, drzno in nedostojno vedenje, ki je med drugim storjeno z namenom vzburjanja spolne nestrpnosti ali nestrpnosti glede spolne usmerjenosti.

¹¹ Povečanje števila varnostnic_kov glede na leto 2023.

¹² Povečanje števila rediteljic_ev glede na leto 2023.

V praksi osebe, ki policiji prijavljajo incident s sovražnim nagibom, večinoma ne zmorejo ali ne znajo ubesediti obteževalnih okoliščin, policisti_ke na terenu pa na podlagi izkušenj Društva Parada ponosa niso nujno senzibilizirane_i za zaznavanje tovrstnih okoliščin in jih nujno ne zapišejo v zapisnik razen, če oseba, ki incident prijavlja, vztraja pri tovrstnem zapisu v zapisnik. Incident s sovražnim nagibom namreč nikoli ni usmerjen le v posameznico_ka z neko osebo okoliščino. Tovrstni incidenti celotni populaciji z določeno osebo okoliščino sporočajo, da je nezaželen, nevredna človekovega dostojanstva in enakih človekovih pravic.

Nadaljevanje tesnejšega sodelovanja s policijo je ena od prioritet Društva Parada ponosa tudi v luči informiranja populacije LGBTIQ+ o nalogah in delu policije ter policijskih postopkih. Pri društvu želijo s Policijo še dodatno oblikovati skupne uvide in zaključke ter identificirati ovire na poti do učinkovitejšega preganjanja incidentov s sovražnim nagibom ne glede na to, kje v Sloveniji se zgodijo. Prav tako je ena do prioritet nadaljnje razvijanje vloge varnih oseb in varnih točk v času festivala Parada ponosa.

5.1. Varne osebe in mobilna točka policije

Idejo za varne osebe so pri Društvu Parada ponosa razvile_i v sodelovanju s Policijo. Namen varnih oseb je bil nuditi razbremenilni pogovor, informacije in podporo posameznicam_kom, ki so doživele_i ali bile priča nasilnemu incidentu s sovražnim nagibom v času paradnega dne, pri prijavi tovrstnih incidentov policiji ali drugim pristojnim organom. Sedem varnih oseb je v parih ali skupini po tri na jasno označenih točkah izvajalo dežurstva, in sicer:

- na Paradnem mestu v Parku zvezda od 10. do 16. ure;
- pri zbiranju udeleženk_cev Parade ponosa v AKC Metelkova mesto, med povorko po ljubljanskih ulicah in na Kongresnem trgu od 17. do 23. ure ter
- v AKC Metelkova mesto na zaključni zabavi (t. i. after party) od 23. do 5. ure zjutraj (16. junij 2024).

Varne osebe, vse z večletnimi izkušnjami dela z ranljivimi posameznicami_ki in skupinami, se je pred paradnim dnem udeležilo usposabljanja o etičnih, pravnih in tehničnih vidikih izvajanja nalog varne osebe. Pri usposabljanju je sodelovala tudi Policija, in sicer z dodatnimi pojasnili o postopkih prijave incidentov s sovražnim nagibom, zakonsko določenih nalogah policistk_ov in različnih vlogah policistk_ov, ki sodelujejo pri varovanju udeleženk_cev dogodkov paradnega dne.

Ta informacija je pomembna zlasti v luči poročanja udeleženk_cev lanskoletnega paradnega dne, da policisti_ke na prizorišču niso želele_i sprejeti prijav posameznih incidentov s sovražnim nagibom in so zato v očeh organizator_k_jev in udeleženk_cev delovale_i nepodporno, celo odvrčalno. Policisti_ke, ki sodelujejo pri varovanju udeleženk_cev na prizorišču dogodkov paradnega dne, namreč ne sprejemajo prijav. Njihova naloga je obvladovati tveganja in potencialna kazniva ravnanja (prekrške in kazniva dejanja) na prizorišču.

Policija je z namenom zagotavljanja večje dostopnosti za sprejemanje prijav vzpostavila mobilno točko za prijavo kaznivih ravnanj na Vegovi ulici ob Kongresnem trgu. Mobilna točka je bila dostopna od 16. do 23. ure. Ves čas trajanja paradnega dne pa je bila prijava možna tudi na Policijski postaji Ljubljana Center ali katerikoli drugi policijski postaji. Med Društvom Parada ponosa in Policijo je bila v času paradnega dne vzpostavljena tudi neposredna telefonska povezava.

5.2. Dostop do podpornih informacij in nasvetov za udeleženske_ce paradnega dne

Pri Društvu Parada ponosa so skupaj z varnimi osebami pripravile_i nabor informacij za udeleženske_ce paradnega dne, ki je vseboval informacije in nasvete o¹³:

- načrtovanju varnosti in strategijah za preventivno delovanje pred, med in po paradnem dnevju;
- načinih ukrepanja v nujnih primerih;
- načinih prijave incidentov s sovražnim nagibom policiji ali drugim pristojnim organom;
- brezplačni pravni pomoči za osebe, ki so doživele ali bile priča nasilnim incidentom s sovražnim nagibom;
- načinih poročanja, tudi anonimnega, o incidentih s sovražnim nagibom;
- organizacijah LGBTIQ+;
- institucijah in programih, ki nudijo psihosocialno pomoč osebam, ki do doživele ali bile priča nasilju.

Povzetek teh informacij in nasvetov je bil dostopen na spletni strani Društva Parada Ponosa¹⁴, organizatorke_ji pa so jih tudi natisnile_i na letake in jih delile_i udeležekam_cem paradnega dne.

¹³ Nabor vseh podpornih informacij in nasvetov za udeleženske_ce paradnega dne je dostopen na: <https://ljubljanapride.org/prijava-incidentov/>

¹⁴ Dostopno na: <https://ljubljanapride.org/prijava-incidentov/>

6. Poročila o nasilnih incidentih s sovražnim nagibom

Informacije o nasilnih incidentih s sovražnim nagibom, ki temelji na homofobiji, bifobiji ali transfobiji, so beležile varne osebe in organizatorke_ji z opazovanjem prizorišč dogodkov in okolice ter pogovori z osebami, ki so doživele ali bile priča tovrstnim incidentom. Slednje so lahko izkušnjo, tudi anonimno, zabeležile prek spletnega obrazca, ki so ga razvile_i pri Društvu Parada ponosa za beleženje vseh tovrstnih incidentov pred, med ali po festivalu Parada ponosa, kar vključuje tudi dogodke paradnega dne.

Spletni obrazec je bil dostopen med 11. in 30. junijem 2024. Do 30. junija je bilo vanj zabeleženih dvajset poročil. Iz analize so izključena štiri poročila. Pri dveh poročilih oseb, ki sta poročali, ne dovolita obdelave podanih podatkov. Na podlagi podatkov v dveh poročilih pa lahko z veliko verjetnostjo trdimo, da je oseba, ki je vnašala podatke, spletni obrazec zlorabila. Opis obeh domnevnih incidentov namreč temelji na predsodkih do oseb LGBTIQ+.

V analizo je tako vključenih šestnajst poročil iz spletnega obrazca o osemnajstih¹⁵ različnih incidentih s sovražnim nagibom¹⁶, pri čemer so nekateri od njih med seboj časovno, lokacijsko in vsebinsko povezani. O štirih različnih incidentih s sovražnim nagibom so poročale_i varne osebe ali organizatorke_ji, ki so bile_i hkrati tudi tarče tovrstnih incidentov.

Skupaj smo analizirale_i 22 poročanih incidentov s sovražnim nagibom, in sicer na podlagi homofobije, bifobije in transfobije.¹⁷ Enaindvajset poročanih incidentov (95,45 %) se je zgodilo na paradni dan, od 15. junija 2024 od 10. ure do 16. junija 2024 do 5. ure zjutraj – na uradnih prizoriščih¹⁸ (9 incidentov ali 40,91 %) in v okolici uradnih prizorišč (12 incidentov ali 54,55 %) –, en (4,55 %) pa dva dni kasneje, in sicer 17. junija 2024 v Mariboru.

¹⁵ Dve oseb, vsaka v svojem poročilu, poročali o dveh incidentih.

¹⁶ O dveh istih incidentih sta dve različni oseb (priči) v spletni obrazec poročali ločeno. Ta poročani incident je v analizo vključen enkrat.

¹⁷ Pri določanju nagiba, ki temelji na homofobiji, bifobiji ali transfobiji, smo upoštevale_i kaznike pristranskosti, kot so npr. vsebina komentarjev, žaljivk in gest, lokacija in čas incidentov, zaznave oseb, ki so bile tarče incidentov ali priče (npr. vidne mavrične zastave in drugi simboli).

¹⁸ Uradno prizorišče je lokacija, ki so jo organizatorke_ji predvidele_i kot kraj izvedbe dogodka in o tem obvestile_i lokalne oblasti. Na uradnih prizoriščih svoje pristojnosti lahko izvajajo tudi varnostnice_ki in reditelji_ce.

O šestnajstih (72,72 %) incidentih so osebe poročale anonimno. Pri osmih anonimno podanih poročilih o incidentih (50,00 %) so navedeni razlogi, in sicer:

- v petih primerih oseba, ki je poročala o incidentu, ni razkrila svoje spolne usmerjenosti ali svoje spolne identitete drugim;
- ena oseba je kot razlog navedla, da še vedno odkriva svojo seksualnost;
- ena oseba je zapisala, da ni oseba, ki se izpostavlja;
- ena oseba pa je zapisala, da se ne počuti dobro, če so njeno ime in slika ter imena in slike njenih prijateljic na spletni strani.¹⁹

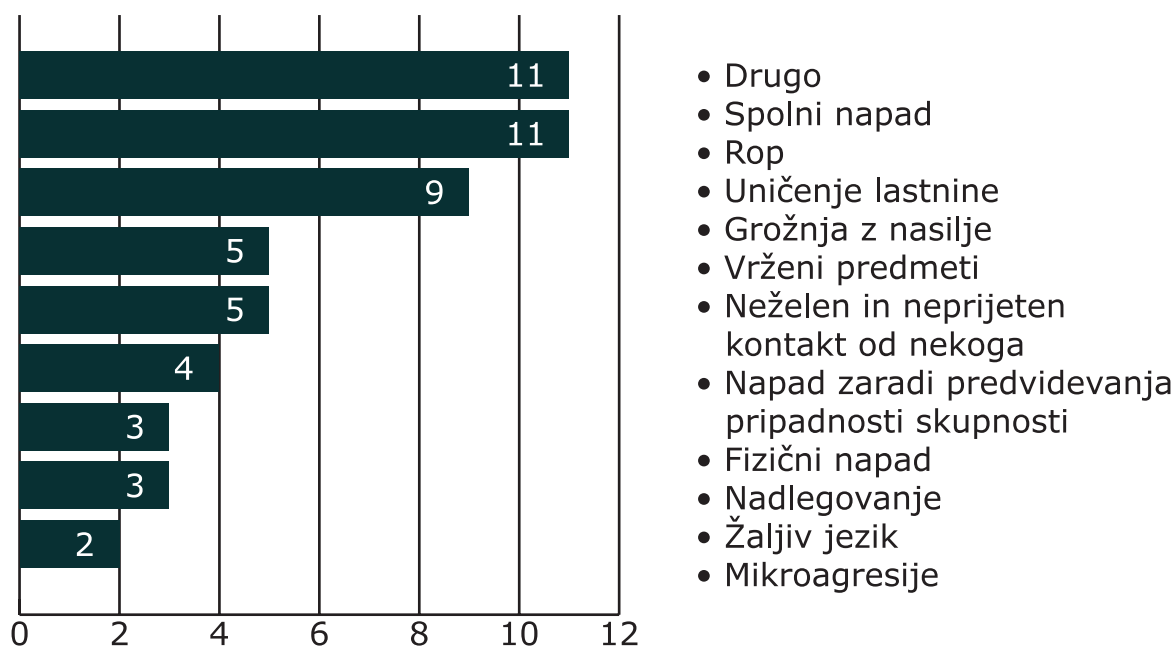
Razkritje oziroma nerazkritje spolne usmerjenosti ali spolne identitete se kaže kot eden od temeljnih razlogov za anonimno poročanje o nasilnih incidentih z sovražnim nagibom.

Enajst poročil o incidentih (50,00 %) so podale osebe, ki so bile tarča incidenta s sovražnim nagibom, osem poročil (36,36 %) priče incidentu s sovražnim nagibom, tri (13,64 %) pa varne osebe ali organizatorke_ji.

Osebe, ki so poročale o incidentih s sovražnim nagibom

Incidente so osebe, ki so poročale, lahko opisale tudi z vnaprej pripravljenimi opisi, pri čemer so za posamezni incident lahko izbrale več kot en opis.

- Pogostost izbranega opisa incidenta v absolutnem številu

Najpogosteje, in sicer enajstkrat, so osebe, ki so poročale o incidentih s sovražnim nagibom, za njihov opis izbrale opisa mikroagresije²⁰ in žaljiv jezik. Sledi izbira opisa incidenta kot nadlegovanje, in sicer devetkrat, opisa fizični napad in napad zaradi predvidevanja pripadnosti skupnosti LGBTIQ+ pa sta bila izbrana petkrat. Neželen in neprijeten kontakt od nekoga je bil izbran štirikrat, vrženi predmeti in uničenje lastnine pa trikrat. Opisa rop in spolni napad nista bila izbrana za nobenega od poročanih incidentov.

²⁰ Med mikroagresije sodijo komentarji, geste ali dejanja, ki odražajo temeljne predsodke ali stereotipe o osebah LGBTIQ+.

Prisotnost prič

Pri šestnajstih incidentih (72,72 %) so osebe poročale, da so bile pri incidentu prisotne priče. Pri treh incidentih (13,67 %) priče niso bile prisotne, za tri incidente (13,67 %) pa osebe niso podale podatka o tem ali pa ta podatek ni razviden, ker so v enem poročilu poročale o več incidentih.

6.1. Domnevne_i²¹ storilke_ci incidentov

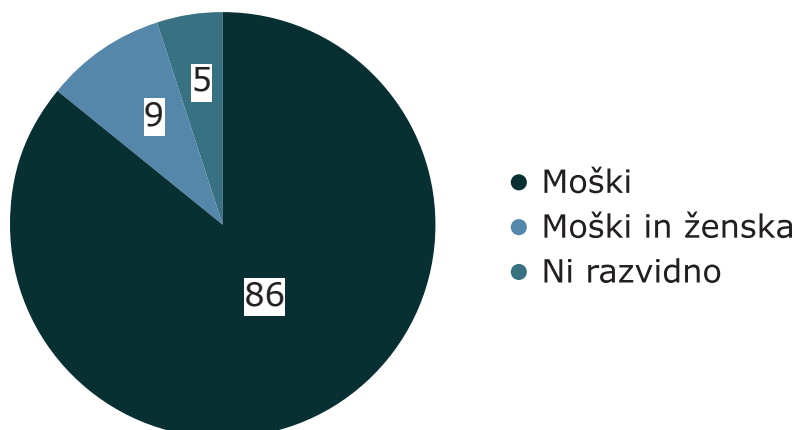
Osebe, ki so poročale o incidentih, so zaznale od ene_ga pa vse do petnajst domnevnih storilk_cev pri posameznem incidentu.

Število domnevnih storilk_cev pri posameznem incidentu

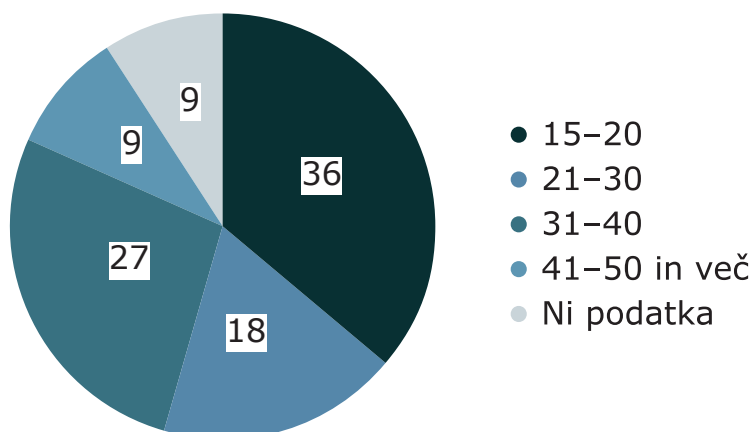
Pri desetih incidentih (45,45 %) so osebe poročale o eni_em domnevni_em storilki_cu, pri štirih incidentih (18,18 %) o dveh, pri šestih incidentih (27,27 %) o treh dopetnajstih in pri dveh incidentih (9,09 %) o skupini domnevnih storilk_cev z neznanim številom oseb.

Zaznani spol domnevnih storilk_cev

Pri devetnajstih incidentih (86,36 %) so osebe, ki so o njih poročale, spol domnevnih storilk_cev zaznale kot moški, pri dveh incidentih (9,09 %) kot moškega in žensko (v oba incidenta sta bila vpletena_i dve_a domnevni_a storilki_ca), pri enem incidentu (4,55 %) pa iz poročila spola domnevne_ga storilke_ca ali več njih ni mogoče razbrati.

Ocenjena starost domnevnih storilk_cev

Pri osmih incidentih (36,36 %) so osebe, ki so o njih poročale, ocenile starost domnevnih storilk_cev med 15. in 20. letom, pri šestih incidentih (27,27 %) med 31. in 40. letom, pri štirih incidentih med 21. in 30. letom (18,18 %), pri dveh incidentih (9,09 %) med 41. in 50. letom ali več, pri dveh incidentih (9,09 %) pa ocenjena starost domnevnih storilk_cev ni bila poročana.

²¹ Oznako domnevni_a uporabljamo zaradi spoštovanja domnevne nedolžnosti, dokler osebi v ustreznem in nepristranskem postopku ni dokazana krivda.

6.2. Podatki o osebah, ki so bile tarče in priče incidentov

Osebe, ki so bile tarče v incidentov in so o njih poročale (enajst incidentov), so samo v enem primeru poročale o lažji telesni poškodbi, ki ni potrebovala zdravniške oskrbe. Pri vseh ostalih incidentih so osebe, ki so bile tarče incidentov, poročale, da niso utrpele nobenih telesnih poškodb. Pri tem izpostavljamo, da so domnevni_e storilke_ci v telo oseb, ki so bile tarča incidentov, posegale tudi z metanjem jajc, škropljenjem z vodo, solzivcem in drugimi tekočinami, dotikanjem delov telesa ter vlečenjem za zastave in simbole, ki so jih imele osebe pričvrščene na torbah in nahrbtnikih.

Osebe, ki so bile tarče in priče incidentov, so poročale, da so med in po incidentih občutile nelagodje, žalost, ponižanje, tesnoba, odpor, gnus in strah. Osebe so poročale, da jih je bilo strah, da se bosta intenzivnost ali obseg incidenta stopnjevala ali pa da se bo incident ponovil, zato so se te osebe z občutkom nelagodja in strahu udeleževale nadaljnjih dogodkov v sklopu paradnega dne. Ena od oseb je napisala, da je bila to njena prva parada ponosa in najbrž tudi zadnja.

Štiri osebe, ki so poročale o incidentih, in sicer tri osebe, ki so bile tarča incidentov, in ena priča, so po incidentih poiskale podporo, in sicer pri nevladnih organizacijah, varnih osebah na paradnem dnevu in pri svojih prijateljih_cah.

6.3. Obveščanje policije o incidentih

Pri desetih incidentih s sovražnim nagibom (45,45 %) so osebe, ki so o njih poročale, obvestile pristojne organe ali nevladne organizacije. V polovici od teh incidentov (5) so podale prijavo na policijo, v treh primerih je oseba (priča) obvestila policijo na lokaciji, ki je dejala, da je vse, kar lahko storijo to, da se pogovorijo z osebo, ki je nadlegovala in žalila osebe na Paradnem mestu. V enem primeru, ko je več oseb opazilo skupine mladih moških z jajci v žepih, je ena od teh oseb obvestila policista na lokaciji, ki jo o tem obvestil še druge policiste_ke. V še enem primeru pa je varna oseba želela podati prijavo incidenta s sovražnim nagibom v imenu anonimne žrtve. Zaradi anonimnosti slednje s prijavo ni bila uspešna.

6.4. Opis treh incidentov²², pri katerih je bila podana prijava na policijo

6.4.1. Poskus odtujitve transparenta in grožnje

Med pripravami na paradno povorko v AKC Metelkova mestu je nekdo iz skupine fantov, oblečenih v črno, okrog 14. ure s tal, kjer so bili razloženi različni predmeti za povorko, ukradel transparent Društva Parada ponosa. Fant s transparentom in še dva sta stekla na Masarykovo cesto. Najprej je za njimi stekla ena od organizatorok z društva, nato še druga. Slednja je poklicala policijo. Očividka ji je povedala, da so domnevni storilci transparent zatlačili v koš za smeti, zato ga je organizatorka izvlekla. Medtem je prva od organizatorok dohitela dva od treh fantov. Od njiju je želela izvedeti, kje je transparent. Enega od fantov je to razjezilo. Najprej se je branil, da ni bil udeležen v kraji transparenta in da ga organizatorka nadleguje. Ko je organizatorka fanta želela fotografirati, jo je eden od fantov zgrabil za roko in ji iz roke zbil telefon. Pri tem sta fanta grozila, da se bodo vrnili in jih (udeležence_ ce povorke) pretepli. Organizatorka je utrpela lažjo poškodbo roke.

Policisti v policijski patrulji, ki je prispela v AKC Metelkova mesto, je na kraju ugotovila, da ni šlo za krajo, saj je transparent ena od organizatorok izvlekla iz koša za smeti. Transparent tudi ni bil poškodovan. Policist so pripravili zapisnik in v njem po prepričevanju ene od organizatorok zapisali, da je šlo za poskus ustrahovanja in izražanja nestrpnosti do skupine LGBTIQ+ in izražanja homofobije. Po podatkih organizatorjev festivala Parada ponosa incident ni bil nadalje obravnavan.

6.4.2. Nadlegovanje

Šestnajstega junija okrog 4. ure zjutraj, ko se je zaključna zabava festivala parada ponosa (t. i. after party) počasi zaključevala se je moški, star med 20 in 25 let, z avtomobilom pripeljal z Masarykove ceste, se ustavil pred zaporo v AKC Metelkova mesto in želel z avtom zapeljati na lokacijo. Ko so mu organizatorke_ji povedale_i, da to ni mogoče, je odpeljal. Vrnil se je čez nekaj minut, in sicer peš iz smeri Hostla Celica, se postavil pred vhod v klub Gala hala in se nekaj minut pogovarjal z varnostnikom pri vhodu. Z besedami je nasprotoval dogodkom, kot je festival Parada ponosa. Varnostnik ga je večkrat obzirno prosil, da zapusti prizorišče. Pristopila je ena od organizatorok in moškega opozorila, da bo od tega trenutka dalje vse, kar bo rekel ali naredil, posnela. Pri tem je v roki držala mobilni

²² O teh incidentih imamo konkretnejše informacij o tem, kako je pri prijavi postopala policija.

telefon. Moški je skočil proti njej in ji telefon želel zbiti iz rok. Pred organizatoriko sta se takoj postavila dva varnostnika. Pri tem je moški zbežal proti klubu Tiffany in potem proti Hostlu Celica.

Organizatorica je poklicala policijo in podala prijavo. Varna oseba si je že pred tem zapomnila registrsko številko avtomobila in jo sporočila organizatorjem. Organizatorica je šla kasneje na policijo na prepoznavanje domnevnega storilca. Izdan mu je bil plačilni nalog.

6.4.3. Odtujitev mavrične zastave

Ta incident s sovražnim nagibom se je zgodil v Mariboru dan po zaključku paradnega dne v Ljubljani. Ocenjujemo, da je bil incident povezan z dogajanjem v Ljubljani, saj so domnevni storilci že pred 17. junijem poskušali odtujiti mavrično zastavo, ki je simbol populacije LGBTIQ+.

Na vratih knjigarne Mariborka na Koroški cesti 6 v Mariboru je bila izobešena mavrična zastava. Že pred odtujitvijo zastave 17. junija 2024 so mladi moški večkrat kričali v knjigarno »smrt pedrom«, hkrati sta dva moška na skuterju mavrično zastavo že hotela odtrgati z vrat, a sta bila neuspešna.

Sedemnajstega junija je sodelavka knjigarne malo po 14. uri zaslišala trušč in stekla iz knjigarne. Mlad moški je strgal zastavo z vrat in tekel z njo proti kolesu, ki ga je imel parkiranega v bližini. Kljub temu, da je bila temperatura zraka okrog 30 °C, je bil moški oblečen v dolge rokave, kapuco in je imel zakrit obraz.

Poročevalka o incidentu je še zapisala, da so pričakovale, da se bo to zgodilo zaradi niza incidentov pred tem. Podale so prijavo na policijo v Mariboru. Njihov odnos je bil korekten. Zadevo pa vodijo kot odtujitev tuje lastine.

6.5. Poročani incidenti – paradni dan, 15. junij 2024

Velika večina poročenih incidentov na paradni dan se je zgodila med 10. in 21. uro, in sicer dvajset incidentov ali 95,24 %, en pa se je zgodil okrog 5. ure zjutraj 16. junija (4,76 %). V tem časovnem obdobju se je skoraj polovica (47,62 %) poročenih incidentov, se pravi deset, zgodila v štirih urah, in sicer med 14. in 18. uro, to je v času zaključevanja dogajanja v Paradnem mestu v Parku zvezda in premikanjem udeleženk_cev na zbirno mesto v AKC Metelkova mesto, od koder je ob 18. uri povorka krenila po Masarykovi, Kolodvorski in Slovenski cesti do Kongresnega trga.

V tem časovnem obdobju, se pravi med 14. in 18. uro, sta se na uradnem prizorišču zgodila dva incidenta (20 %), in sicer oba v sklopu Paradnega mesta, kar 80 % (8 incidentov) pa izven uradnih prizorišč, in sicer večinoma na relaciji od Kolodvorske ceste, prek Slovenske ceste do Kongresnega trga ali ulicah v bližnji okolici. Iz poročil izhaja, da so v tem časovnem obdobju skupine večinoma mlajših moških z jajci obmetavale ljudi, za katere so domnevale, da so udeleženske_ci paradnega dne, jih škropile z vodnimi pištolami, jih pljuvale, polile s pivom, iz njihovih torb in nahrbtnikov vlekli paradne zastave, jih žalile, vzbujale nestrpnost in jim grozile s telesnimi poškodbami in smrtjo. Iz podatkov o opisu posameznikov v teh skupinah lahko sklepamo, da gre za organizirane skupine. O obmetavanju udeleženk_cev parade ponosa z jajci so različne osebe poročale tudi v času paradnega dne leta 2023.

V času od 14. do 18. ure se je zgodil tudi poročani napad na skupino mlajših oseb. Okrog 15. ure sta moški in ženska v enem do lokalov s hrano v središču Ljubljane fizično napadla mlajšega transspolnega fanta v skupini. Ob tem sta skupino žalila, grozila in eno od deklet v skupini poškopila s solzivcem. Osebe lokala ju ni ustavilo, je pa z lokacije odstranilo skupino, ki je doživela napad. Moški in ženska sta skupini še nekaj časa sledila po ulicah Ljubljane in ji grozila. Umaknila sta se šele, ko je skupina dejala, da bo poklicala policijo. Iz poročila izhaja, da nihče iz skupine napada ni prijavil_a ne policiji ne drugemu organu.

Skoraj istočasno so varne osebe zabeležile incident, v katerem sta prav tako moški in ženska najprej verbalno nadlegovala kraljice preobleke na Paradnem mestu, potem pa sta jih poškopila s solzivcem. Nobena od kraljic preobleke ali druge prisotne osebe pri tem niso bile poškodovane. Ena od kraljic preobleke je podala prijavo na policijo. Podporo so ponudile varne osebe. O incidentu so poročali tudi v množičnih medijih.

V zvezi s tem incidentom so varne osebe in organizatorke_ji na Paradnem mestu v Parku zvezda v čas trajanja dogodka opazile več mlajših moških v paru ali v skupinah po trije, oblečenih v črno, z verižicami tudi motorističnimi čeladami, ki so postopali okrog stojnice kraljic preobleke. Eden od njih je stojnico snemal.

V času paradne povorke pa so organizatorke_ji in varne osebe opazile_i več moških in fantov na Bavarskem dvoru, nekaj med njimi jih je v rokah držalo zastavo Republike Slovenije. Eden od njih je s ponavljanjem medmeta »bu« izražal nestrinjanje, skupina najstnikov je povorko snemala, skupino treh fantov je policija odvedla s prizorišča. Na Kongresnem trgu sta bila dva moška, eden od njiju je držal velik križ. Obkrožili so ju policisti in varnostniki. Do stopnjevanja ali

povečanja obsega dogodka ni prišlo.

V času izvajanja programa na odru na Kongresnem trgu med 19. in 21. uro so različne osebe poročale o štirih (19,05 %) ločenih incidentih. Od teh sta se dva zgodila na prizorišču, dva pa v bližnji okolici. V treh primerih so trije različni moški žalili osebe LGBTIQ+ ali jih ustrahovali s kretnjami, v enem primeru pa je moški osebo pod odrom prijel za intimni del telesa, za kar se je opravičil. Incident je kljub temu pri osebi, ki je poročala o njem, vzbudil neprijeten občutek. Nobena oseba incidentov ni prijavila policiji ali drugim pristojnim organom.

6.5.1. Poročani incidenti – Paradno mesto

Udeleženke_ci in varne osebe so poročale_i o šestih (28,57 %) incidentih s sovražnim nagibom, ki so se zgodili v sklopu Paradnega mesta, se pravi v Parku zvezda in v njegovi bližnji okolici med 10. in 16. uro.

Iz opisov incidentov v poročilih izhaja, da sta dva moška, en star okrog 40 let, drugi pa več kot 50 let, verbalno nadlegovala in zasmehovala delavke_ce na stojnicah Društva Legebitra, Zavoda Moja mavrica in drugih stojnicah ter obiskovalke_ce teh stojnic. Pri tem sta uporabljala žaljiv jezik in žaljive geste. Eden od njiju se je delavk_cev in obiskovalk_cev dotikal po roki in ni spoštoval osebnega prostora. Eden od njiju je po pogovoru z varnostnicama_koma odšel, z drugim pa se je, preden je odšel, pogovorila tudi policija. Osebi, ki sta poročali o teh incidentih, sta zapisali, da sta se bo teh incidentih počutili nelagodno, neprijetno in prestrašeno. Ena od njiju je zapisala, da jo je bilo strah, da bo moški postal nasilen.

V enem od poročil je opisan incident z domnevno vinjeno brezdomno osebo, moškim, med 40 in 50 letom, ki je žalil mlade osebe na travniku v Parku zvezda. Oseba, ki je poročila o tem incidentu je med drugim zapisala, da je bila to njena prva parada ponosa in da meni, da zaradi tega incidenta tudi zadnja.

Nobena od oseb, ki so se označile za priče incidentov, ni utrpela fizičnih poškodb. Ena od njih je o incidentu obvestila policijo, ki se je z moškim tudi pogovorila, ena pa je o incidentu obvestila varne osebe Društva Parada ponosa, ki je incident zabeležila.

Festival Parada ponosa, še posebej Paradni dan, je eden od vidnejših javnih dogodkov organizirane skupnosti LGBTIQ+, ki na enem mestu združi množico raznolikih ljudi. Znova so se potrdile izkušnje, da se število in intenzivnost incidentov s sovražnim nagibom, ki temelji na homofobiji, bifobiji in transfobiji, poveča v času tovrstnih dogodkov.

Velika večina poročenih incidentov na paradni dan se je zgodila med 10. in 21. uro, in sicer 20 incidentov ali 95,24 %. V tem časovnem obdobju se jih je skoraj polovica (47,62 %), se pravi deset, zgodila v štirih urah, in sicer med 14. in 18. uro, to je v času zaključevanja dogajanja v Paradnem mestu v Parku zvezda ter premikanjem udeleženk_cev na zbirno mesto v AKC Metelkova mesto, od koder je ob 18. uri povorka krenila po Masarykovi, Kolodvorski in Slovenski cesti do Kongresnega trga.

Večina poročenih incidentov v tem času, in sicer 80 %, se je zgodila izven uradnih prizorišč, in sicer večinoma na relaciji od Kolodvorske ceste, prek Slovenske ceste do Kongresnega trga ali ulicah v bližnji okolici. Skupine večinoma mlajših moških so z jajci obmetavale osebe, za katere so domnevale, da so udeleženke_ci paradnega dne, jih škropile z vodnimi pištolami, jih pljuvale, polile s pivom, iz njihovih torb in nahrbtnikov vlekli paradne zastave, jih žalile, vzbujale nestrpnost in jim grozile s telesnimi poškodbami in smrtjo. Iz podatkov o opisu posameznikov

7. Zaključek

v teh skupinah lahko sklepamo, da gre za organizirane skupine. O obmetavanju udeleženk_cev parade ponosa z jajci so različne osebe poročale tudi v času parade ponosa leta 2023.

Osebe, ki so bile tarče v incidentov in so o njih poročale (enajst incidentov), so samo v enem primeru poročale o lažji telesni poškodbi, ki ni potrebovala zdravniške oskrbe. Pri vseh ostalih incidentih so osebe, ki so bile tarče incidentov, poročale, da niso utrpele nobenih telesnih poškodb. Pri tem izpostavljamo, da so domnevni_e storilke_ci v telo oseb, ki so bile tarča incidentov, posegale tudi z metanjem jajc, škropljenjem z vodo, solzivcem in drugimi tekočinami, dotikanjem delov telesa ter vlečenjem za zastave in simbole, ki so jih imele osebe pričvrščene na torbah in nahrbtnikih.

Osebe, ki so bile tarče in priče incidentov, so poročale, da so med in po incidentih občutile nelagodje, žalost, ponižanje, tesnoba, odpor, gnus in strah. Osebe so poročale, da jih je bilo strah, da se bosta intenzivnost ali obseg incidenta stopnjevala ali pa da se bo incident ponovil, zato so se te osebe z občutkom nelagodja in strahu udeleževale nadaljnjih dogodkov v sklopu paradnega dne.

V praksi osebe, ki policiji prijavljajo incident s sovražnim nagibom, večinoma

ne zmorejo ali ne znajo ubesediti obteževalnih okoliščin, policisti_ke na terenu pa na podlagi izkušenj Društva Parada ponosa niso nujno senzibilizirane_i za zaznavanje tovrstnih okoliščin in jih nujno ne zapišejo v zapisnik razen, če oseba, ki incident prijavlja, vztraja pri tovrstnem zapisu v zapisnik. Incident s sovražnim nagibom namreč nikoli ni usmerjen le v posameznico_ka z neko osebno okoliščino. Tovrstni incidenti celotni populaciji z določeno osebno okoliščino sporočajo, da je nezaželena, nevredna človekovega dostojanstva in enakih človekovih pravic.

Nadaljevanje tesnejšega sodelovanja s policijo je ena od prioritet Društva Parada ponosa tudi v luči informiranja populacije LGBTIQ+ o nalogah in delu policije ter policijskih postopkih. Pri društvu želijo s Policijo še dodatno oblikovati skupne uvide in zaključke ter identificirati ovire na poti do učinkovitejšega preganjanja incidentov s sovražnim nagibom ne glede na to, kje v Sloveniji se zgodijo. Prav tako je ena do prioritet nadaljnje razvijanje vloge varnih oseb in varnih točk v času festivala Parada ponosa.

8. Viri

Spletna stran krovne mreže slovenskih nevladnih organizacij CNVOS:

<https://www.cnvos.si/impact4values/o-programu/>

Spletna stran Društva Parada ponosa:

- a. <https://ljubljanapride.org/parado-ponosa-2023-je-zal-zaznamovalo-nasilje-kaksni-so-odzivi-institucij/>
- b. <https://ljubljanapride.org/festival-parada-ponosa/>
- c. <https://ljubljanapridefestival.org/festival-parada-ponosa-2024/>
- d. <https://ljubljanapridefestival.org/festival-parada-ponosa-2024/#Politicno-sporocilo-2024>
- e. <https://ljubljanapride.org/prijava-incidentov/>

Narobe blog: <https://narobe.si/mesec-parade-ponosa>

Raziskava EU o LGBTIQ III (Agencija EU za temeljne pravice):

<https://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/data-and-maps/2024/eu-lgbtqi-survey-iii>